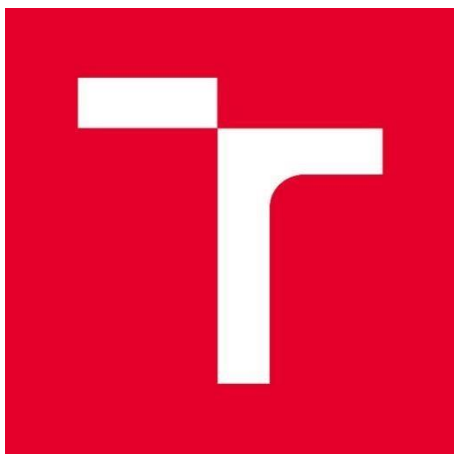

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR PERFORMANCE

PERFORMANCE STUDIO

TÍSEŇ

DISTRESS

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DIPLOMA THESIS

MAGISTERSKÁ PRÁCE
MASTER THESIS

AUTOR/KA PRÁCE: Bc. BARBORA KAŠUBOVÁ
AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE: prof. akad. soch. TOMÁŠ RULLER
SUPERVISOR

BRNO 2021

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST

0.	Abstrakt.....	6
1.	Úvod.....	7
2.	Současná situace a změny.....	8
3.	Umělecký kontext.....	9
4.	Hlubiny strachu.....	10
	4.1. Strach.....	11
	4.2. Hlubiny.....	12
5.	Závěrem.....	13

OBRAZOVÁ ČÁST

TEXTOVÁ ČÁST

ABSTRAKT

Tématem práce je strach, formou je audiovizuální instalace se sociálním přesahem. Audio vytvořené ze záznamů rozhovorů na dané téma a prostorové instalace.

Strach je ojedinělý, u mě by se to dalo zabalit do balíčku a popsat jen jako SMRT. Každý strach má jinou hloubku, můžeme klouzat zdárně po povrchu, ale dostat se i dále do hloubky.

Jednotlivým lidem budu klást návodné otázky, abych se dozvěděla o jejich obavách, starších, fobiích a nebo nejistotách. Jedná se tedy o vytvoření několika prvků, které dají dohromady ucelenou instalaci. Jedním z prvků jsou rozhovory s lidmi právě o jejich pocitech, obavách a strachu – práce má tak i sociální přesah. Druhým prvkem je pak instalace a použití zvukových nahrávek poptávaných osob. Konečným výsledkem je místnost, kde se přehrávají hlasy lidí, stěny jsou tvořeny z odrazových ploch, aby návštěvník viděl sebe samého v prostorném temnu. Odrazový materiál nejsou zrcadla, jde mi o vytvoření neostrého obrazu tváří. Přílišné detaily by účastníka mohly rozptylovat natolik, že by nevěnoval pozornost všemu, který chci, aby absorboval.

Fear is the theme of the thesis which has a format of an audiovisual installation with social overlaps. I created the audio from interviews on the topic and spatial installations. I understand fear as being unique for everyone. For me, it could be wrapped in a package and described as DEATH. Each fear has a different depth: we can glide successfully across its surface, but also get further down.

In the interviews, I ask people questions leading to learning about their fears, worries, phobias, or insecurities. It is therefore a matter of creating several elements that will put together a comprehensive installation. One of the elements consists of talking to people about their feelings, fears and fears - so the work has a social overlap. The second element of the artwork is the installation itself and it uses sound recordings by the interviewed people. The resulting installation is made in a room where people's voices are played and where walls are made of reflective surfaces, so that visitors can see themselves in the spacious darkness. The reflective material is not mirrors since I am concerned with creating blurred images of faces. Excessive details will distract the visitors who did not pay attention to perception that I want to absorb.

ÚVOD

S uvedenou tematikou jsem se již hlásila do magisterské formy studia. Vždy jsem se zajímala o prožitky a emoce, hlavně tedy u sebe, a tak jsem se rozhodla práci posunout jiným směrem. K těm druhým. Díky rozvinutí svých schopností a postupnému přibližování se k tématu pomoci klauzurních prací se téma postupně proměnilo, ale byla ponechána hlavní myšlenka problematiky – STRACH. Ve svých klauzurních pracích jsem se zaměřovala na své vlastní emoce, ale taky na předání zodpovědnosti, strachu a informací. Teď tyto nabyté informace chci využít a poprvé budu využívat výpovědi jiných lidí.

Ukotvení a definování tématu pro mě bylo klíčové, nalézání metod a realizace sociální části projektu vyžádalo velkou míru solidarity, přípravu a odpovědnosti vůči zapojeným "subjektům", bez kterých by práce neměla smysl. Velmi jsem zvažovala, koho mám oslovit: zda osoby, se kterými mám již nějaký vztah (riziko studu), nebo osoby neznámé. Proto jsem v průběhu výpovědních cyklů střídala osoby mi blízké, ale i osoby se kterými nemám žádný bližší vztah. Sama za sebe mohu říct, že jednodušší práce je s lidmi, kde není citové pouto. Z důvodu ochrany soukromí a citlivosti některých výpovědí zůstávají všichni v anonymitě.

Vždy mě zajímalo, co vše může strach způsobit v podvědomí a jaké fyzické následky může člověku způsobit. Každý je jiný, proto i míra strachu a jeho intenzita může být různá v návaznosti na minulost či prožitky. Z rozhovorů jsem se dozvěděla, že povrchní strachy většinu odkazují na *hlubinné hlubiny*, které si každý drží v sobě. Vůbec nehledáme spojitosti mezi banálními, obvyčejnými strachy a těmi uložených hluboko v nás.

Navodit v návštěvníkovi až fóbický pocit je mým hlavním záměrem. Tím, že návštěvník je v neosvětlené místnosti, kde jediným zdrojem světla je tablet, ze kterého slyší cizí strachy, vidí sebe samého v odrazové ploše, v místnosti, která se nejen opticky zmenšuje a stísňuje, ale je zároveň postavena do svažující se ho trojúhelníku, by měl tento akt působit značný neklid či nekomfort.

Poprvé se zde oprostuji od akce jako takové, což mne přivedlo k textu Jiřího Kovandy – *Od akce k instalaci? "Akci či instalaci musíme sice také uvidět, ale to, o co jde, se neodehrává nutně skrze oči. Stačí být jednou svědkem."*¹

Instalace jako forma akce.

Forma uvědomění si vlastních strachů či nepříjemných pocitů v sobě samém.

¹ KOVANDA, Jiří. *Od akce k instalaci?* MORGANOVÁ, Pavlína, Terezie NEKVINDOVÁ, Dagmar SVATOŠOVÁ a Jiří ŠEVČÍK. *České umění 1980–2010: Texty a dokumenty*. Praha: Akademie výtvarných umění, 2012, s. 267. ISBN 9788087108277.

Současná situace a změny

Situace, která nám vládne všude. Rok utekl jako voda. Není ani možné, co se odehrálo v našich myslích. Ale můžeme hádat.

Izolace, strach, beznaděj, nekončící stav mysli, která si nemá, jak odpočinout.

Všechno se změnilo k obrazu, který by si nikdo předtím asi nedokázal představit. S tím i změny, které přišly pro nás všechny. Zákaz chodit do veřejných prostor jako je škola je asi jeden z nejvíc omezujících pocitů, které jsem kdy zažila. Svět se definitivně rozdělil na dobu před covidem a po něm.

Před covidem byl pro mou práci důležitý sociální kontakt, jednalo se zejména o opakované setkávání se skupinou lidí či samostatně. Mělo se jednat o dlouhodobější projekt, ve kterém jsem měla zastávat roli jakéhosi „terapeuta“ a prohloubit tak vztah mezi mnou a „subjektem“.

Celý tento koncept jsem musela změnit.

I když jsem se ho nechtěla úplně vzdát a proměnila jsem ho v model, který bych mohla uplatnit, přišlo zpřísnění, lockdown a další věci, které jen ztížily celkové úsilí. Jelikož celá instalace je postavena na audiovizuálním zážitku, potřebuji čistý zvuk. A to mi online prostředí příliš neumožňuje, a bohužel hodně lidí nemá doma kvalitní přístroj na nahrávání zvuku. Musela jsem tedy čekat. Čekání je věc, kterou opravdu neumím a působí ve mě nepříjemné pocity beznaděje.

K pocitu beznaděje se přidal pocit samoty a izolace. Jsou to pocity, které jsou v mé tvorbě dobře uchopitelné, bohužel pro mě už to bylo tak daleko, že mě tyto pocity přerostly a naprosto mě ovládly. S tím pak související blok a následný „meltdown“, asi to muselo přijít, aby to vyčistilo ovzduší.

Blok mě pomalu opouští, tak snad z toho něco bude...

Umělecký kontext

Yayoi Kusama pracuje ve svém projektu *Infinity Mirror Rooms* s čistým odrazem a vytvoření zrcadlových místností. Tyto pohlcující instalace vás přenesou do jedinečné vize nekonečných odrazů. *Infinity Mirrored Room – naplněno Brilliance of Life* je jedna z největších instalací Kusama a byla vyrobena pro její retrospektivu roku 2012 v Tate Modern. Ukazuje se vedle Lustru žalu, místnosti, která vytváří iluzi bezbřehého vesmíru rotujících křišťálových lustrů. Yayoi Kusama zažila průlom v roce 1965, kdy produkovala *Infinity Mirror Room – Phalli's Field*. Kusama úpomocí zrcadel proměnila intenzivní opakování svých dřívějších obrazů a prací na papíře ve vnímavý zážitek. Během své kariéry umělkyně vytvořila více než dvacet odlišných *Infinity Mirror Rooms*. Hirshhornova výstava – první, která se na tento průkopnický soubor prací zaměřila, představuje šest z nich. Od peep-show-like komor po multimediální instalace, každé z kaleidoskopických prostředí, zde Kusama nabízí možnost vstoupit do iluze nekonečného prostoru. Pokoje také poskytují příležitost prozkoumat ústřední témata, jako je oslava života a jeho následků.¹ Jednotlivé výstavy se jmenují *Infinity Mirror Room—Phalli's Field (1965/2016)*, *Infinity Mirrored Room—Love Forever (1966/1994)*, *Infinity Mirrored Room—The Souls of Millions of Light Years Away (2013)*, *Dots Obsession—Love Transformed into Dots (2007, instalováno 2017)*, *Infinity Mirrored Room—Aftermath of Obliteration of Eternity (2009)*, *Infinity Mirrored Room—All the Eternal Love I Have for the Pumpkins (2016)*.

Dalším příkladem podobného přístupu představují práce Gary Hilla, který pracuje ve šesnáctikanálové video instalaci *Tall Ships (1992)* s projekcí postav. Instalace je z šestnácti čtyřpalcových černobílých videomonitorů s šestnácti šikmými projekčními čočkami, které jsou namontovány v řadě uprostřed stropu v zcela tmavém prostoru připomínajícího chodbu. K dispozici je jedna projekce přibližně každých 152 cm střídavě ze strany na stranu (tj. přibližně každých 308 cm na každé straně), a poslední projekce je vidět na zadní stěně. Projekce se týkají osob různého etnického původu, věku a pohlaví. Snímky jsou vysoce kontrastní, avšak měkké s kvalitou připomínající svatozář, vzhledem k povaze projekčního systému a akutnímu úhlu projekce. Rám obrazu nedefinuje žádná hranice světla; je to samotná postava, která vydává světlo a je vidět přímo na stěně. Postavy, stojící nebo sedící a vysoké od 30 do 60 cm, se poprvé objeví v dálce, přibližně v úrovni očí. Jak divák prochází prostorem, aktivují se elektronické spínače a postavy se přibližují k divákovi, dokud nedosáhnou přibližně životní velikosti. Zůstávají v popředí, mírně kolísají, dokud divák neopustí bezprostřední okolí. Každá z projekcí je nezávisle interaktivní s diváky; podle počtu diváků v prostoru se tedy může v daném okamžiku v dálce objevit libovolný počet lidí/projekcí – blížících se, stahujících se nebo stojících v popředí.²

Steve Reich je dalším inspiračním zdrojem, co se týče mého zpracování audiozáznamu, který by se dal chápat jako skladba. Je považován za průkopníka minimalismu v hudbě, a to i

¹ Yayoi Kusama *Infinity Mirror Rooms*. <https://hirshhorn.si.edu> [online]. [cit. 2021-5-16]. Dostupné z: <https://hirshhorn.si.edu/kusama/infinity-rooms/>

² *Tall Ships*. <http://garyhill.com> [online]. [cit. 2021-5-16]. Dostupné z: http://garyhill.com/work/mixed_media_installation/tall-ships.html

přesto, že netvoří jen výlučně minimalistické skladby. Vyvinul několik kompozičních postupů, například „fázování“.³ Reichovy rané práce zahrnovaly *Four Organs* (1970) pro čtyři elektrické varhany a marakasy; *Drumming* (1971), pro malé laděné bubny, marimby, glockenspiel, dva hlasy, pískání a pikolu; a *Clapping Music* (1972), pro dva páry tleskajících rukou. Postupně začal bodovat u větších souborů a v roce 1976 dokončil *Music for 18 Musicians*, skladbu strukturovanou kolem cyklu 11 vibrujících pulzujících akordů, která je asi jeho nejznámější skladbou. *Tehillim* (1981) označil Reichovo první nastavení textu – Žalmy, zpívané v hebrejštině – a navázal na ně písní *The Desert Music* (1984), souborem básně Williama Carlosa Williamse, která zabodovala u 106 hudebníků. Na památku 11. září, 2001, útoky na Světové obchodní centrum, Reich složil *WTC 9/11: For Three String Quartets and Pre-recorded Voices* (2010), obsahující nahrávky krizového štábu a obyvatel New Yorku, které byly pořízeny v den tragédie.⁴

Zrcadlová bludiště, iluze a deformace. Fenomén bludiště je vytvoření nekonečného prostoru a optických klamů, překroucené reality a mystéria. Marcel Duchamp ve své instalaci *Étant donnés: The Deconstructed Painting* prezentuje nově utvořenou místnost do které návštěvníci vstupují. Nový prostor dává návštěvníkům nový pohled, vjem a prožitek.

Hlubiny strachu

Audio vytvořené ze záznamů rozhovorů na dané téma a prostorové řešení vtahující a začleňující návštěvníky.

Prostorová instalace – vytvoření nové místnosti

Aby byla instalace přenosná, volím k ní odpovídající materiály. Hlavní prvky jsou vytvořené z papírových částí. Papírové trubky jsou zde nosníky či konstrukcemi, na které je z obou stran připevněný karton. Tímto způsobem vzniknou tři samostatné stěny, které jsou potaženy reflexní fólií. Strana s fóliemi bude tvořit vnitřní prostor místnosti. Pro efekt odrazu tváře záměrně nevolím zrcadla, chci, aby odraz, který uvidíme, byl neostrý. Pro kompletaci všech stěn k sobě volím suché zipy. Zároveň je zde využití zipů jednoduchý způsob jak, stěny rozpojit a poté znovu spojit.

Stěny mají tvar trojúhelníků či lichoběžníků, přičemž boční stěny se svažují, při spojení stěn vzniká prostor, který je záměrně vytvořený pro účel optického navození pocitu stísněnosti. Dvě samostatné stěny jsou tvořeny čtyřmi papírovými trubkami, které vytváří hlavní konstrukci stěn. Z každé strany je upevněn kartonový díl, díky němuž vznikají hotové stěny. Stropní část je tvořena pouze ze tří papírových trubek, uplatňujeme tu stejný postup

³ Steve Reich [online]. [cit. 2021-5-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/lide/steve-reich/>

⁴ TIKKANEN, Amy, ed. Steve Reich: American composer. *Britannica.com* [online]. [cit. 2021-5-25]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Steve-Reich>

upevnění kartonů, jako u předchozích zhotovených stěn. Odrazová folie má charakter metrážového návinu. Stěžejní věc k zhotovení je správné napnutí fólie až přes okraje stěny,

příčemž nemusí být perfektně napnutá, aby vytvořila nehladký povrch s vlnění či krabatění. Jak jsem výše zmiňovala, pro spojení a vytvoření tak celkového prostoru volím suché zipy. Byl tu zdoluhavý proces vybírání materiálů a technik, ale nakonec jsem se rozhodla pro něj. Spojení zde musí být přesné až skoro neviditelné, nesmí je ve spojích být zip vidět. Zkompletovaná instalace je zasazena do rámu dveří původní místnosti, při čemž je vyšší než dveře, které jsou dvoukřídlé. Pro tuto instalaci se zde bude otevírat pouze jedno křídlo dveří. K rámu se objekt připevní za pomoci již zmíněných suchých zipů. Při otevření jednoho křídla dveří vstupujeme do nově vytvořené místnosti, kde je tma.

Druhou částí instalace je zpracování a umístění audia ze zpracovaným výpovědím. Pro jejich přehrání a zároveň osvětlení místnosti volím tablet, který díky svému vyzařování uceluje moji představu instalace. K nahrávání výpovědí jsem používala diktafon s klopovým mikrofonom, pro co nejvíce ostrý a čistý zvuk, který je zde nejdůležitější částí. Subjektů jsem na začátku pomáhala s uchopením toho, co po nich chci. Vždy jsem začínala slovy: *“Dnes jsme tady, abychom jsme si povídali o strachu. Začneme zlehka, třeba mi řekni něco o svých straších z dětství nebo nějaké fobie, jako je třeba strach z pavouků.”* Pak se přes ně dostáváme k těm hlubším či silnějším. Většinou na začátku rozhovoru/výpovědi řeknu o svém strachu, aby tohle sdílení nebylo jen jednostranné a vytvořila tím atmosféru vhodnou k otevření se. Do jejich výpovědí nezasahuji nechám je mluvit a přemýšlet o spojitostech. Pakliže se někdo zasekne a motáme se v kruhu, snažím se je vyvést a upozornit na problém, kolem kterého se pořád motáme. Do zaznamenávání výpovědí je použito 8 lidí, což nám dává 130 minut čistého neupraveného zvuku. Následně jsem z nich vybrala určité pasáže, které jsou sestříhané do jednoho celku, kdy se každá vybraná část přehrává v návaznosti na sebe. Ne všechny výpovědi se dají použít, do konečného výběru. Později ve zvukové smyčce dojde k překrytí hlasů, při čemž začneme překrytím vždy dvou, posléze čtyř, osmi až nakonec budou prolnuty všechny zvukové stopy dohromady. Celková délka audia je tedy 15 minut. Když návštěvníci vstoupí do instalace, naleznou zde umístěný tablet. V místnosti nebude žádná židle, jen čistý prázdný temný prostor doplněný o již zmíněný tablet. Pak už je vše ponecháno na návštěvnících, kam si stoupnou či si sednou, zda budou po místnosti chodit nebo staticky stát na jednom místě a vnímat okolní podněty. Jediné časové omezení je zde dáno délkou audiozáznamu, ale není zde určeno, jak dlouho zde musejí přebývat. Do instalace by měl každý vstupovat jednotlivě, ideálně bez mobilního telefonu, aby kolem sebe neměl žádné rušivé elementy.

Audiozáznam zde můžeme chápat jako nově vytvořenou skladbu. Kompozice skladby je důležitá, protože jsem v ní vytvořila transcendentní moment a odstoupení.

Strach

Vždy jsem byla fascinována temnými zákoutími své mysli, vždy mě zajímal důvod, proč se to děje, a hlavně odkud pramení. Všechno, co se promítá v našich myslích, to, čeho se bojíme, si neseme z dětství. Jsou to ty první strachy, které si vytváříme, některé odejdou s věkem, ty silnější s námi zůstávají nadosmrti a jen se dokrmují z našich obav a myšlenek.

Strach si představuji jako černý mrak, který je stále se mnou a podle situace se zvětšuje, či zmenšuje. Stačí jen vize, myšlenka a už přesahuje celé moje tělo až propadne paralýze či mně dožene v mysli do situací, které nejsou skutečné, ale vidím je před sebou jako kdyby se právě děly. Byla jsem sama sebou tak posedlá, až narcistická, že jsem situace tohoto typu vyhledávala. Sama sebe jsem uváděla do situací největšího napnutí mysli, strachu ze sebe samé, smrti, izolace a ztráty kontroly nad sebou. Byly to situace nadměrného konzumování alkoholu či omamných látek, které působí na náš mozek, a přivozují nám, teda aspoň mě úzkostné stavy, a právě již zmíněné ztráty kontroly nad sebou.

Ve svých projektech jsem se vždy zaměřila na sebe, jak skrze sebe někomu předat, to, co chci, aby cítil nebo vnímal. Něco si uvědomili, nad problematikou se zastavili a refleктоvali si ji dle své vlastní potřeby. To mě přivádí ke konkrétnímu umělci, jehož temná stránka, temná zákoutí a momenty přitahují. Vždy, když se dívám na obrazy Josefa Bolfy, panuje uvnitř mě úzkost, samozřejmě zde nastupuje představivost a promítání podmětů v jeho obrazech na můj vlastní život či právě strach. Bolf sice pracuje s rozdílným médiem, ale jeho obrazy nás vtahují a prožíváme před nimi různé obavy či strachy. V rozhovoru na rozhlasové stanici *Vltava* rozebírali výstavu *Tušení stínů* a autor odpovídal na otázku, čím ho vlastně stále fascinuje tato temná odvrácená strana bytí - „*Stále mě přitahují. Vnímám, že nekomfortní momenty můžou člověka donutit zastavit se a zhodnotit, jestli třeba nemůže něco ve svém životě změnit. Zpřítomňují zkrátka důvod ke kontemplaci. A taky jsem si v jisté době říkal, že nemá smysl hrát všechny akordy. Stačí, když hraju dva.*”⁶ V těchto větách vidím i své podněty k práci a proč si vybírám stále tyhle temná, silná témata. Proto jsem se rozhodla pro strach. Prožíváme ho každý, jiným způsobem, jinou silou či intenzitou, která vás nutí k ústupkům a zmateným rozhodnutím.

Hlubiny

Každý je vnímá jinak, z jiného pohledu – Hlubiny

Můžeme je nacházet ve fotografiích, které nás zasáhnou – čím to je, že některé na nás působí tak silně, až nám vhání slzy do očí, v lidech, v různých uměleckých dílech, vztazích. Každý člověk v sobě má určitou hloubku, je jen na nás, kolik z té hlubiny ukážeme okolnímu světu. Pocit podvědomí, ve kterém máme uložené veškeré informace, jasnosti i nejasnosti či fakta, které nevědomky ovládají naše rozhodnutí a činy.

Bolest se zde ukryta, občas vyplave na povrch. Naše pravé já je tam také, ta část z vás, která je jen pro nás nikým neviděna, nesdílena. Občas se naše mysl zatoulá a schová se před světem. Vnitřní svět pojme vše kolem vás – to, co je viděno a nevyřčeno.

6 SLIVOVÁ, Hana a Markéta KAŇKOVÁ. Josef Bolf: Nepříjemné momenty dokážou člověku napovědět, že je čas začít žít jinak. *Český rozhlas Vltava* [online]. Praha, c1997-2021, 24. 9. 2019 [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: https://vltava.rozhlas.cz/josef-bolfneprijemne-momenty-dokazou-cloveku-napovedet-ze-je-cas-zacit-zit-8080853?fbclid=IwAR0EFcY8cOEZgqki4GO6ywGRCVieZavpCp_tl9br92KBmBM8jCW--eFpM

Závěrem

Proč je důležitý bavit se o strachu? Patří neodmyslitelně k našemu životu, sem k nám, vždy tu byl a bude. Vytěsnili jsme jej s představou, že není a neexistuje, tím, že jsme jej vytěsnili tak nás nevědomky ovládá. Myslím, že během pandemie to všechno vyplynulo na povrch. Všechny ty potlačované pocity se v nás mnohonásobně zvětšili. Už to nešlo potlačovat, nešlo ten strach nevnímat, pohltilo nás to. Bojíme se.

Svou prací vystavuji a sdílím. Sdílení a navození strachu, úzkosti či fobie, usiluji o odstoupení a uchopení, je zde možné překonání těchto pocitů. Audio, které jsem vytvořila nám přináší až transcendentální moment. Z původních výpovědní jsem vytvořila něco, za tím, skladbu, která by nám měla pomoci přijmout, slyšet, vidět a chápat věci jinak, než jsou. Měli bychom být v kontaktu s naším strachem, tyto temné stránky k nám patří, jsou v každém z nás, utváří nás, pakliže je přijmeme dokážeme je překonat.

OBRAZOVÁ ČÁST

Audio záznam: <https://performance.ffa.vutbr.cz/Lid%C3%A9/Barbora-Kasubova/>

Hlubiny strachu, papírové trubky, lepenka, odrazová folie, přibližné rozměry: 350 x 145 x 240 cm, 2021 (10. 5. – 24.6. 2021, U1 FaVU, Údolní 244/53, Brno)

Hlubiny strachu, papírové trubky, lepenka, odrazová folie, přibližné rozměry: 350 x 145 x 240 cm, 2021 (10. 5. – 24.6. 2021, U1 FaVU, Údolní 244/53, Brno)

Hlubiny strachu, papírové trubky, lepenka, odrazová folie, přibližné rozměry: 350 x 145 x 240 cm, 2021 (10. 5. – 24.6. 2021, U1 FaVU, Údolní 244/53, Brno)

Knižní zdroje:

BUDAK, Adam, ed. *Třetí mysl / Third Mind: Jiří Kovanda a (ne)možnost spolupráce / and (Im)possibility of Collaboration*. Praha: Kant, 2016. ISBN 978-80-7437-216-2.

KESNER, Ladislav a Petra KOLÁŘOVÁ. *Trauma, tíseň, extáze, prázdnota: formule afektu a patosu 1900-2018*. Brno, 2018. ISBN 978-80-7485-152-0.

BIRGUS, Vladimír. *Vnitřní okruh v současné české fotografii: The intimate circle in contemporary Czech photography : [Galerie hlavního města Prahy, Městská knihovna, Praha, 15.5-18.8.2013]*. Praha: KANT ve spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy, 2013. ISBN 97880-7437-099-1.

VOLF, Petr. *Okamžik rozhodnutí: rozhovory o umění*. České Budějovice: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437-021-2.

Intimní interakce: Intimate interactions : vystavující umělci Hynek Alt Aleksandra Vajd ... [et al. : 28.1.-27.4.2014, Galerie města Ostravy, Galerie Multifunkční auly Gong] [online]. Ostrava: Trojhalí Karolina, [2014] [cit. 2021-5-11]. ISBN 978-80-87763-03-2. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:8862f5c0-5f50-11e9-ace0-005056827e51?page=uuid:9a1b1342f692-4b02-8a59-958bf5c9f6fa>

KOVANDA, Jiří, HAVRÁNEK, Vít, ed. *Jiří Kovanda 2005-1976: akce a instalace* [online]. Praha: Tranzit, 2006 [cit. 2021-5-11]. ISBN 80-903452-2-0. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:82a8b390-cefd-11e5-ab98-005056827e52?page=uuid:70e14ba0eff4-11e5-87ba-5ef3fc9bb22f>